

"Det här är ju inte klokt! Hur f-n kan dom ha så fel i en väderrapport?"

"Vi skulle segla Gotland Runt, det gamla vanliga gänget på Scampin Malinda. Men grabbarna ville inte lätta på lädret, så vi fick slita oss fram på låg höjd med en trött gammal genva och hoppas på ett vindvrid.

'Ett tag ledde vi med två timmar, men sen vimlade det plötsligt av Scampi runt omkring. Vad hade hänt?"

Av Ronald Rübssamen

Att kämpa väl är viktigare än att vinna. Ja, inte tänkte jag på den olympiska devisen då jag vid planeringen av Gotland Runt för några år sedan försökte få besättningen på Malinda – vår gamla trotjänare till Scampi – att inte bara dela på omkostnaderna, utan också starkt bidra med egna medel för inköp av ett eller flera nya segel.

Situationen var den att vi var i skriande

behov av först och främst en lätt genva 1 i registret 1-6 m/s, och ett sådant segel skulle kosta oss ca 12 000 kronor. Men gärna också, om det var möjligt att få med grabbarna på den här linjen..., en ny stor för ungefär 8 000 kronor.

Gänget ombord på Malinda detta Gotland Runt (1988) var till stora delar det gäng som kappseglat henne de senaste 5-6 åren, och vi hade under denna tid gjort runt

12-15 starter varje säsong, så vi kände både båten och varandra mycket väl. Detta trodde jag, tillsammans med att vi hade planer på att fortsätta med kappseglandet, skulle borge för att det fanns stora möjligheter att driva igenom min ekonomiska strategi.

Men ack, vad jag bedrog mig... Trots att jag refererade till hur bra vi seglat Gotland Runt -83 – då vi hade en ny mylar-etta från Roslagssegel och i stort sett låg i delad

ledning ända ner till Hoburgen och därtill placerat oss bra det året – gick det inte att beveka besättningen att ens göra en okulärbesiktning av plånbokens utsida. Ingen ville lätta på lädret, man tyckte helt sonika att vi var ett bra gäng som gillade varandra och som alltid kämpat väl, och det var det som var det viktiga här i livet. Att efterleva den olympiska devisen var betydligt mycket mer stimulerande, tyckte man, än att efterleva skepparns materialslukande strategier.

Ja, det var ju i och för sig vackra ord och det var nästan rörande att höra hur snåljäparna lade ut texten, men problemet var att skepparn själv nog aldrig varit eller ens kommer att komma i närheten av att bli så storsint som sin besättning. Därför tog jag min från början tänkta andel till ett nytt försegel och köpte istället ett begagnat racingsegel från en av toppbåtarna i klassen, som regelbundet varje år köper nya segel från en av landets mest erkända segelmakare. Seglet som var crosscut-skuret (liggande våder) hade en mycket omodern skärning men formen var bra även om buken låg något långt fram. Men, tänkte jag, då håller det formen längre vid ökande vind och det kan kanske också vara bra om det blir skvalpsjö. Med den osannolika förhoppningen om att det skulle bli en laber bris mellan 1-6 m/s, gammal skvalpsjö och därtill kryss hela vägen för att slippa använda våra spinnakrar, sände jag så in handlingarna till KSSS.

ALTERNATIVET TILL REGNSTÄLL HADE VARIT PSYK-AKUTEN

Vid samlingen av besättningen inför starten, presenterade jag den nya okända gula segelpåsen samt dess innehåll och bakgrund och meddelade att jag betalt den med min andel. Samtidigt påpekade jag, fortfarande lite småironiskt, att den tillsammans med deras vackra ord om att kämpa väl helt säkert skulle komma att bidra till segern. Sådana här passningar var helt i sin ordning oss emellan och bidrog alltid till att lösa knutar. Så också denna gång. Kontringen kom snabbt. Tre man tog fram sina nya Mustoseglarställ samtidigt som de förkunnade att *detta* var deras satsning, och det hade varit ett tillräckligt djävligt scenario när man skulle övertyga sina äkta hälften om att man behövde riktiga sjökläder och att dom skulle komma till stor nytta även vid familjesesling. Att försöka övertyga äkta hälften om att man istället skulle lägga slantarna på en annans båts segelgarderob... – ja, det hade bara lett till att hon slagit 90 000 och bett grabbarna i ambulansen att köra Gotland Runt-fararen till psyk-akuten.

Musto-ställen utgjorde sam-

Jag kände en hatkänsla när jag betraktade den gamla utseglade genuan med buken nere i källaren

tidigt en garanti, ansågs det, för att man skulle orka kämpa väl och det inte bara denna gång, utan även i framtiden – om skepparn var intresserad av deras tjänster, vill säga. Kort sagt, man menade att det nog trots allt var vettigare med riktiga sjökläder än nya segel sett ur både social och tävlingsmässig synpunkt...

Pausen blev ofrivilligt lång. Så det var därför dom hade snålat? De kunde väl ha sagt något. Men det var klart, meningen var att det skulle ha varit en glad överraskning

Mycket att göra på en gång; Gert (Olsson) skotar Malindas spinnaker med ena handen och läskar sig med den andra.

för Tommy och mig som ägde båten, och här står jag och ironiserar och gnäller. Plötsligt log alla och jag skämdes en smula, tror jag, för jag kände plötsligt en mycket stark teamkänsla och var nu mycket tacksam över att få ha så fina killar ombord.

Årets satsning låg alltså på sjökläder snarare än på segel, vilket skulle visa sig vara rätt, för redan till starten blåste det 8-10 m/s och vi blev tvungna att sätta en av våra äldre och tunga genua 1:or som inte längre stod särskilt bra.

Vi gjorde en mycket fin start, men mycket snart stod det klart för oss att det skulle bli svårt att hålla fältet bakom oss redan efter Alma, för då skulle alla bli tvungna att höjda ytterligare 5-10 grader för att ligga på rhumbline, och det skulle inte vårt gamla segel klara av fartmässigt.

Det var på vägen ut till Alma som strategin föddes. Eftersom vi hängde med fartmässigt om vi slapp ta maxhöjd kunde vi hålla samma fart som toppbåtarna. Problemet var bara att vi skulle hamna långt nere i lä och det skulle vara förödande om väderrapporten var en felprognos. Nu rådde sydvästliga vindar och vädergubbarna hade lovat sydostliga till ostliga vindar senare under dagen och eventuellt natten. En strategi där vi gick lågt och fort istället för att kryssa på max skulle kunna fungera, förutsatt att väderprognosen slog in och att sydos-ten/osten kom; då skulle plötsligt vi ha lovarsläget.

Frågan var bara om också besättningen skulle köpa strategin.

I DET TOTALA STARTFÄLTET PÅ 400 BÅTAR LÅG VI NU 3:4 FRÅN SLUTET

Det var inga som helst problem att få med hela gänget på det väderstrategiska alternativet. Det blev inte ens någon diskussion, för vi hade inget val. Mycket berodde nog på att vinden vred emot redan innan Alma och vi låg redan nu nästan sist i fältet. KSSS har sedan länge haft en bedrövligt konservativ uppfattning att de stora båtarna skall starta först och småbåtarna ska starta sist. Så också denna gång. Efter oss som sista klass startade flerskrovsbåtarna och snart susade dom också ifrån oss och därmed kunde vi konstatera att vi nu bara hade två oidentifierade enskrovsbåtar bakom oss, troligen några eftersläntare till de tidigare startande klasserna. I det totala startfältet om drygt 400 båtar i -88 års upplaga av Gotland Runt låg vi redan nu trea från slutet...

Helt otroligt. En fullständigt absurd känsla infann sig. Jag kände en hatkänsla när jag betraktade den gamla utseglade

genuan med buken nere i källaren. Jag kunde mycket väl ha vräkt ur mig något spydigt om Mustos sjökläder i den situationen, men självbevarelsedriften var större så jag knep käft. Antagligen hade jag i så fall blivit en ny kapten Blyth.

Efter Alma pressade sig Scampiklungan ytterligare några grader högre medan vi, lätt psykade av detta, gav upp den sista tanken på att försöka hänga med. Istället föll vi och slackade på skoten något och det gav oss fin fart genom sjöarna men vi tappade också mycket snabbt kontakten med fältet i sidled. Vi plottade i kortet, 3 sjömil från rhumbline. Oj då, redan 7 sjömil från rhumbline. Ordet fiasko återkom ständigt i tanken. Var är motvridet? Nu är vi 10 sjömil från linjen, det här är inte klokt. Nerverna låg nu utanpå flytvästen och jag undrade om vi skulle komma i mål på torsdagen eller fredagen – dan efter prisutdelningen.

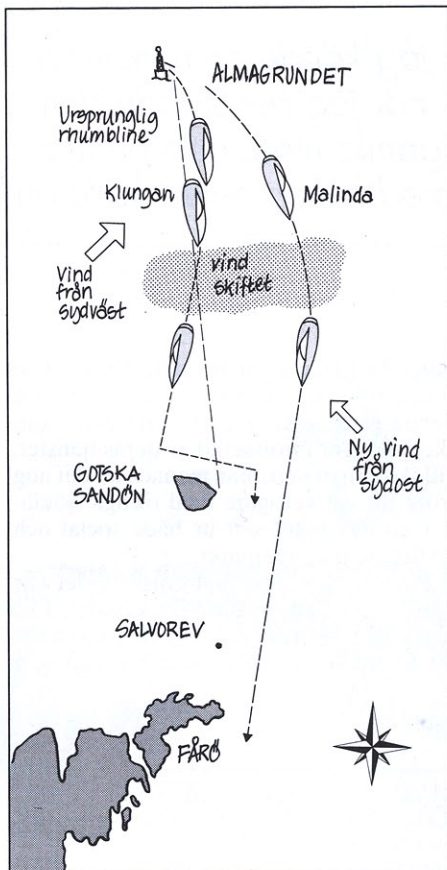
Vi hade nu seglat halvvägs till Gotska Sandön och fortfarande ingen vridning av vinden mot ost. Tvärtom hade det de senaste timmarna börjat vrida än mer mot väst och stämningen blev allt lägre och besättningen började fylla språket med svordomar för struntsaker. "Fan, vi är ju på väg mot Ösel", säger Tommy. "Vi måste slå", fortsätter han. Han hade givit upp strategin. Det hade jag också, men jag vågade inte deklarerat det öppet. Ingen svarade Tommy. Ingen ville ta ansvar för någon ny strategisk väg ut ur källaren, så vi blev kvar för styrbords halsar. Vi var nu 11 sjömil från rhumbline och ingen ombord yppade ett ljud. Stämningen var vid det här laget mycket tryckt. Jag konstaterade snabbt att det var över två svenska landmil mellan oss och den övriga klungan. Uppgivet tar jag till orda och säger till de andra: "Det här är inte klokt! Hur fan kan dom ha så fel i en väderrapport." Ingen svarar. Det psykiska trycket är olidligt.

Plötsligt ropar Gert som är rorsman. "Det händer nåt!" "Faller det?", fullkomligt skriker jag ut frågan. "Nä, det dör ut..." Jag tror att jag resignerade totalt i några minuter. Att fastna i ett lokalt och därtill helt privat bleke 11 sjömil från rhumbline var mer än jag klarade just då, min vinnarinstinkt var helt enkelt inte längre i paritet med mitt psyk.

'PLOCKA FRAM DEN DÄR GULA PÅSEN SOM RYBBE SLÄPAT OMBORD'

Jag rycks ur min mollstämning när Gert tar över initiativet och manar på de övriga att plocka fram den gula påsen som 'Rybbe' släpat ombord. Det var dags att byta segel, för när det kommer vind så blir det säkert lättvind, menar han. Han får helt rätt. Vinden kommer tillbaka, men den är märkligen fortfarande sydvästlig och mycket svag. Den nyinköpta, begagnade lätta ettan drar riktigt bra i skvalpsjön och vi ökar farten igen.

Helt lugnt säger Gert: "Nu har jag snart fallit femton grader." Det är inte sant, tän-

Efter Almagrundet går Malinda lågt och fort, därtill nödd och tvungen, men också i förlitan på väderleksrapportens ostvindar. När vindskiftet kommer blir hon plötsligt lovartsbåt – efter att ha legat 11 sjömil i lä om rhumbline. De gamla lovartsbåtarna får slå för att ta sig runt Gotska Sandön. Ill: Pelle Bergentz

ker jag, men jag kollar trimtrådarna i genuans förlik i smyg trots att jag vet att Gert alltid styr med precision. Visst, han styr dikt bidevind. Det faller helt klart hela tiden – äntligen, sydosten är på gång! Men det var i grevens tid. Vi slår till babords halsar och vi är nu 12 sjömil från rhumbline och det är nog snudd på rekord så tidigt på banan. Vi ligger helt klart över märket på Gotska Sandön. Vi klarar till och med Salvorev utanför Färö, men vi vågar inte falla utan håller någorlunda bra höjd utifall att det vrider tillbaka mot väst.

De närmaste timmarna är helt underba-

Vi var nu 11 sjömil från rhumbline och stämningen var vid det här laget mycket tryckt

ra. Vi ligger hela tiden över märket och vi pratar om alla dom andra som nu ligger långt där nere i lä. Om alla de snabbaste båtarna som brukar slåss om segern i Gotland Runt; Hotess (Ratata), Boj-Boj, Trimble, Mary Anne, Liza, Anneli m fl – allihop ligger de där nere i källaren. En helt otrolig känsla infinner sig. Håller vinden i sig och alla konkurrenterna ligger på rhumbline eller till och med väster om den och om de har samma vindriktning så leder vi fältet med minst 12 distansminuter vilket är lika med minst två timmars segling. Lyckan är obeskrivlig. Vi blir nu plötsligt försvarsaggressiva. Det är som en dröm men ändå verklighet. Här skall vi inte släppa taget, här skall djävlar i mej kämpas.

Efter hand vrider vinden åter mot syd men vi är nu snart nere vid rhumbline och faran att hamna i läposition föreligger inte längre. Plötsligt dyker en Scampi upp i nattmörkret. Det är Bella Notte. Vi vet att hon var den Scampi som följde oss mycket långt ner i lä efter Alma och att hon därför också tjänat kraftigt på ostvridet, men hon borde varit längre akterut, och det oroar oss då vi förstår att hon haft fördelaktigare vindar än vi. Något försprång på två timmar är det knappast frågan om nu längre. Vi går fortare än Bella Notte med vår nyinköpta begagnade etta, vilket borde innebära att det är ett hyfsat segel. Hon försvinner akterut i nattmörkret och troligen leder vi Scampifältet i alla fall.

Väl nere vid Salvorev i morgonljuset upptäcker vi flera Ballader och det är toppbåtarna i den klassen, det vet vi, och de startade dessutom en halvtimme före oss, men det gör oss ändå oroade för nu kan det inte vara fråga om någon ledning ens med en halvtimme, eftersom de snabbaste Scampibåtarna brukar segla fortare än de snabbaste Balladerna.

Plötsligt dyker Contrast 36 Angel upp – bakifrån... Och hon brukar ju inte gå dåligt. Hennes klass startade flera timmar före oss. Det verkar för bra. Det kanske har hänt något med vädret, eller också har Angel varit tillfälligt nere i källaren på väg ner mot Gotska. Sånt händer ju... Men två timmar? Ja, det är ju lika med 12 distans. Men vad gör värsting-Balladerna här då? Har dom också varit ute på vänsterkanten kanske? Vi blir inte ett dugg klokare, tvärt om har vi sjutton obesvarade frågor efter överläggningen.

Vi kryssade vidare. Vinden var stadig men pendlade en del och vi försökte slå när det kändes rätt, men sjön var besvärlig så det var svårt att bedöma vad som var den snabbaste bogen över grund. Vår 'nya' genua drog fint i skvalpsjön och vi bestämde oss för att gå något lite lägre i kurs för att gå på fart istället. Men någonting säger oss att vi inte går tillräckligt fort. Balladerna hänger med för bra i den här sjön.

Vi var nästan framme vid Britterna utanför Östergarn när vinden dog ut och vi tog till alla de gamla knepen för att hålla Malinda i rörelse framåt genom det blandade tätat fältet, något som vi tränat mycket på genom åren. Först var det bara en hastig

blick, sedan stelnade jag till. *Herre Gud, mindre än 50 meter från oss låg Boj Boj!* Hon seglade i ett lovartsläge med samma kurs som vi och med skvalpsjön in från sidan. Vi gick något fortare, det var därför vi kom ikapp henne men vi var nu båda tvungna att slå och gå mot skvalpsjön upp till märket, en sträcka på 40-50 meter. Båda båtarna gungar sig sakta framåt men nu är situationen omvänd, Boj Boj går klart bättre i den skvalpiga motsjön. Om vi gör en halv knop så gör hon en hel. Situationen är otroligt dramatisk. Det tar Boj Boj ca två minuter att segla denna korta sträcka och omedelbart efter rundningen sätter dom spinnakern. För oss tar det ytterligare fyra minuter eftersom vi låg några tiotal meter bakom då slaget började och under dessa minuter seglar nu Boj Boj med en fart av 2-3 knop i sidsjö rakt mot nästa märke. Det hela är oerhört frustrerande. När vi väl rundat är Boj Boj 300 meter före oss. Där rök 280 meter på fyra minuter...

Nu får vi också syn på några övriga toppbåtar i fältet, Trimble och Liza, de gick också för spinnaker i lovart men något före Boj Boj. Antligen ett kvitto i alla fall. Vi förlorade bytet men vi ligger i hasorna på toppgänget och vi skall jaga dom så länge duken håller.

GRABBARNA RAMLAR NER I KOJERNA NÄR DE HAR FRIPASS

Plötsligt upptäcker vi att från ingenstans dyker Anneli upp, och bakifrån kommer också Scampagne och Mary Anne. Nu är det vi som är jagade.

Vi blev stressade och nervösa och det gjorde att det tog tid innan vi hittade farten med spinnakern, ett segel som vi alltid tyckt oss behärska väl. Ändå går vi dåligt. Vi skyller på allt möjligt, att den är gammal och omlikad och därtill skördad en gång. Vi är helt klart psykade, för vi vet ju att Scampagne har en ny spinnaker trots att de försökt dölja det genom att sy upp en ny i

Jag tänkte på alla gubbar som cyklar Vättern Runt, eller åker Vasaloppet. Visst, det är väl bra gjort, men dom kommer ju i alla fall i mål samma dag.

samma färger, och hon har också seglat ifrån Anneli och Mary Anne och jagar nu oss. Men skitsnacket upphör när Scampagne inte längre närmar sig och lugnet infin- ner sig för en stund.

Vi var nu mycket trötta och grabbarna ramlar ner i kojen när de har fripass. Vi har ett ständigt rullande schema vilket innebär att det varje timma kommer upp en ny gubbe i sittbrunnen. Detta gör att det alltid är någon i rörelse ombord och som ofta också stör dom som försöker sova. Men i gengäld är det alltid full fart i sittbrunnen och det blir mindre slösegling samtidigt som man efter att ha haft tre korta viloperioder mellan arbetspassen får en lång sammanhängande vila på fyra timmar. Jag gick på min långa viloperiod samtidigt som vinden minskade och blev mycket svag och man skrek därför åt mig att byta till läkoj

Socialstyrelsens avdelning för näringsriktig kost skulle finna jugnfruliga marker under ett Gotland Runt; på durken tar Gert en svart fika och en stärkande chokladmacka innan det är dags för däckvakten. Tommy på frivakt sover i överkojen.

vid varje gipp. Vi hade helt klart Scampagne i hasorna. Jag kröp och kravlade fram och tillbaka i flera timmar tvärs över durken till den nya läkojen, halft medveten eller till hälften sovande.

Så småningom fick jag åter order om att byta, men nu till lovartskoj. Jag hörde på de upprörda rösterna däruppe att man var i häftig strid med Scampagne och att vi hade gått över på kryss. Det sista jag hörde någon säga var "växlande en till fyra". Bra tänkte jag, då klarar vi oss med den begagnade lätta ettan och så föll jag i djup sömn.

LITE FÖR LÅNGT UT PÅ VÄNSTERKANTEN...

Den resterande sträckan ner till Hoburgen skulle komma att bli ödesdiger för oss. Vi kryssade med stora slag över rhumbline på väg ner mot Hoburgen, inget av slagen bar högre mot märket än det andra. Vi gjorde lite längre ben på vänsterkanten och kortare, på grund av kusten, på högerkanten och vinden tycktes lika stadig som den så ofta varit här nere förut.

När vi så fann oss vara lite för långt ute på vänsterkanten för styrbords halsar och precis skulle slå tillbaka, kom ett mycket kraftigt lyft på 40-45 grader, men vi låg ändå inte upp mot märket utan vi seglade nu parallellt med rhumbline. Vi nere i lä, de andra uppe i lovart med kurs på märket..!

Katastrof, snacka om att hamna i källaren. Vi kunde inte slå tillbaka mot rhumbline för det skulle innebära en kurs på 90 grader från kursen till märket. Det vore detsamma som att skänka bort en timme till den övriga Scampiflottan. Uteslutet således, så vi tvingades att ligga kvar på en kurs parallellt med rhumbline men 5 sjömil öster om den och hoppas på ett vindvrid. Vilket vrid som helst, alla andra vindriktningar var bättre än den vi nu fått. Vi försökte spekulera i om det var en permanent vindvridning eller om det var vi som seglat ut i ett annat vädersystem. Ett sätt att ta reda på det är att slå och segla rätt in mot land för att komma in i den 'gamla' vinden igen. Men om vi gjorde det, och även om det bara skulle ta tio minuter att komma in i den gamla vindriktningen, så skulle vi förlora nästan en hel distansminut vilket säkert skulle innebära minst fem placeringar nedåt i fältet. Vi slogs ju fortfarande i toppen så länge det fanns chans till ett vrid.

Vi gick nu parallellt med rhumbline timme efter timme, men inget vrid infann sig och situationen började likna det vi tidigare upplevt på väg ner mot Gotska Sandön. Till slut var vi nere vid rundningsområdet och tvingades slå till babords halsar, och nu visste vi att för varje seglad minut gick alla andra Scampi framåt med 150 meter medan vi inte rörde oss en meter i rätt riktning. Det hela var oerhört frustrerande när man tänkte på de båtar som låg på linjen när vridet kom. De kunde sträcka direkt på märket. De båtar som legat till höger om linjen drog också vinstlott, för även om de låg över märket så var det inte så mycket på grund av att kusten förhindrat det, och nu

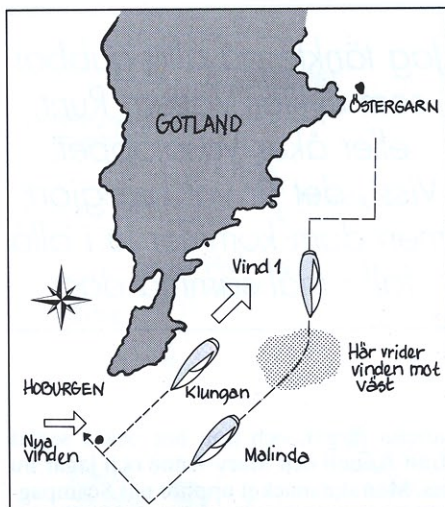

kunde de släppa på skoten och segla snabbare.

VI SOM HADE KÄMPAT OSS UPP I TÄTEN. SNACKA OM OTUR!

Vi rundade Hoburgen som 15:e båt. Vi som hade kämpat oss upp i täten. Det var för djäkligt. Snacka om otur! Närmast före oss var Anneli med 8 minuter, Lala 12 minuter, samt gamla bekanten Bella Notte 13 minuter före. Tre minuter efter oss rundade Paragraf. Anneli, som ju var med i toppklungan vid Britterna utanför Östergarn, hade tydligen också befunnit sig på fel plats när vridet kom och fallit kraftigt i fältet.

Sträckan upp till Ölands Norra blev odramatisk i det soliga vädret, utom för Gert som fick ge upp för ett tag. Gert hade givit absolut allt samtidigt som han haft sömnsvårigheter hela vägen ner. Det slutade med att han såg både solar och månar och vi var tvungna att bädda ner honom. Frank, som var relativt ny ombord och som rekommenderats av just Gert, kände nu att han skulle kunna göra en stor insats och tog Gerts arbetspass tillsammans med Tommy som också offrade sig. När även Frank och Tommy sedermera givits möjlighet till vila samt hela gänget fått möjlighet till andra hygieniska och sociala aktiviteter på sträckan upp till Ölands Norra stärktes vi enormt inför den resterande etappen. Vi var verkligen stridsvilliga igen och vi visste att om vi satte som målsättning att alltid 'knäppa' båten framför så skulle vi avancera i fältet. Någon toppplacering hade vi ju inte kalkylerat med, utan devisen var ju att kämpa väl. De tre närmaste Scampibåtarna var flera distansminuter före oss, det kunde vi räkna ut med hjälp av deras rundningstider och

Malinda kryssar mot Hoburgen, men går för långt ut. Vinden vrider med, men inte tillräckligt mycket för att hon ska ligga upp märket. Hon får slå upp sista biten.

trolig fart. Men avståndet bakåt till Paragraf hade redan ökat. Bella Nottes rosa spinnaker med räkan försvann någonstans, men Annelis helvita såg vi allt tydligare. Snart behövdes ingen kikare och i höjd med Visby passerade vi henne. Var befann sig Lala? Hon var vårt nästa byte.

Vädergubbarna pratade om ostvind och inget annat, så vi hade förberett oss på detta och gått ut på högerkanten av rhumbline för att möta vinden. När vi närmade oss Gotska Sandön kunde vi urskilja att en

av båtarna långt uppe i lovart var en Scampi. Där var hon, Lala. Hon hade en mer fallande kurs än vi och tack vare det, fast hon befann sig akter om oss, kom hon ifatt och gick om oss strax före rundningen. Lala blev alltså vårt nya jaktbyte på vägen upp mot Alma.

VI GICK RÄTT, VI GJORDE RÄTT OCH VI FICK BETALT

Summeringen och rapporteringen någon timme efter rundningen av Gotska Sandön stärkte oss otroligt. Vi hade kört in nästan en timme på ledargänget samtidigt som vi hade ökat avståndet lika mycket bakåt till Paragraf. Kört ikapp och sedan åkt ifrån Anneli med ytterligare en kvart. Kört ikapp och varit förbi Lala samt helt säkert minskat avståndet till Bella Notte. Vad gjorde det att vi slogs i division II. Vi gick rätt, vi gjorde rätt och vi fick betalt. Fysiskt var vi tack vare vaktssystemet starka och stridsugna. Stig, som annars seglar Scampin Elan med framgång, var som en robot. När han skulle sova var det som att släcka en lampa så sov han. Men ännu märkligare var att han vaknade direkt bara man knäppte med fingrarna.

Efter Gotska Sandön öppnade det lite och alla satte spinnaker. Vi satte den lilla spinnakern (omlikad flest gånger) på grund av missförstånd, vilket skulle visa sig olyckligt, för det blåste tillräckligt hårt för att Scampibåtarna skulle nå upp till sin maxfart och vi var tvingade att göra ett byte till den större spinnakern för att om möjligt pressa ur några tiondels knop och komma ifatt Lala. Men en bult i det andra spinnakerfallets toppblock hade brustit, vilket gjorde att vi inte kunde byta flygande. Att

Mycket slit inför Gotland Runt-premiären

En av dem som i sommar för första gången seglar ett Gotland Runt är Rolf Karlsson med besättning. Här berättar han om förberedelserna inför drömseglingen.

□ Blotta namnet Gotland Runt har alltid haft en speciell klang för mig. När nu den egna Maxi 77:an såldes förra året och istället en halv (jag delar båten med en annan familj) Norlin 34 inköptes, var målsättningen genast glasklar: Start i Gotland Runt sommaren 1992!

Nu visade det sig inte vara så enkelt som att bara skicka in en anmälan och sedan segla om saken. Nej, en kappsegling av den här digniteten är omgärdad av en hel skräddus regler och bestämmelser, som man som presumtiv deltagare nogsamt måste sätta sig in i.

Gotland Runt är en havskappsegling, och för sådana gäller särskilda säkerhetsbestämmelser. Dessa finns samlade i en

behändig 16-sidig A 4-skrift, som studerades med stor spänning. Skulle en ren standardbåt klara alla krav utan alltför stora modifieringar?

Havskappseglingar, läste vi, delas in i kategorier från 0 till 6, där Kategori 0 heter 'Transoceana havskappseglingar under vilka båtarna måste vara fullständigt självförsörjande under mycket långa tider, i stånd att rida ut svåra stormar och att klara allvarliga skador och nödfallsituationer utan att kunna påräkna hjälp utifrån'. Det lät som Whitbread, och var nog ingenting för oss.

Gotland Runt visade sig tillhöra Kategori 2 med följande beskrivning: 'Relativt långa havskappseglingar utefter eller inte långt från kusten eller i stora oskyddade havsvikar eller stora sjöar under vilka seglingens båten måste vara i betydande grad självförsörjande, men där det med stor sannolikhet kan påräknas hjälp utifrån i allvarliga nödsituationer'.

Kategori 2, således. Med märkpennan i högsta hugg började jag läsa, samtidigt som jag markerade ställen där jag var osäker om

vår båt skulle klara kraven. Det blev 5 tydliga markeringar för följande krav:

1. Ett särskilt stormstorsegel.
2. En stormflock med begränsad, mycket liten yta.
3. Besättningen måste känna till alternativa metoder att styra båten i händelse av roderhaveri. En besiktningsman kan kräva att minst en metod demonstreras.
4. Verktyg och reservdelar, inklusive lämplig utrustning för att frigöra den stående riggen från skrovet i händelse av masthaveri.
5. Livboj med färgmarkerare, drivankare, självtändande ljus, stång och flagga. Till detta kommer allehanda utrustning som livflotte, VHF-telefon, automatisk positionsgivare, nödraketer, dubbla länsumpar, etc.

Nu kan arrangören göra vissa undantag från dessa säkerhetsbestämmelser beroende på seglingens art, och det har man också gjort i KSSS. På Gotland Runt gäller exempelvis inte kravet på stormstor, det räcker med ett revningsbart storsegel. Av praktisk

göra en nertagning och en sättning igen skulle kosta oss flera hundra meter och det skulle vi aldrig kunna ta in. Vi fick chansa på att dom skulle göra en broach, men istället minskade vinden och då märktes det än tydligare att vi hade en mindre spinnaker – och avståndet ökade istället.

Före Alma kom det traditionella bleket. Till på köpet regnade det, och den obligatoriska proceduren höll på i flera timmar. För min del var detta avsnitt det svåraste under detta Gotland Runt. Jag hade haft oturen att ha mina långa sovpass när det var bleke, vilket inneburit att det varit näst intill omöjligt att sova på grund av allt oljud som uppstår när båten rullar och seglen slår samtidigt som besättningen försöker driva båten. Vinden kom dock tillbaka, men den var mycket svag och vi bad alla en tyst bön att den skulle räcka fram till Skanskobb.

Men icke. Några hundra meter från mål fick vi åter stopp. Åter igen en mycket psykiskt laddad situation. Hur många timmar sista biten tog vill jag inte minnas. Jag minns bara att jag var mycket blöt, frös och var trött och definitivt hade fått nog. Jag tänkte på alla gubbar som cyklar Vättern Runt, eller åker Vasaloppet eller simmar i Vansbrosimningen. Visst, det är väl bra gjort, men dom kommer ju i alla fall i mål samma dag. Vi hade så när hållit på i fyra dygn... Men de övriga var i alla fall torra och varma och hyfsat alerta, så de letade idogt efter minsta antydan till kåre. Till slut kom kåren som den alltid gör och vi gled i mål och det var med mycket stor tillfredsställelse som vi blickade bakåt ut mot Alma. Där låg hundratals båtar som alla hade kommit bakifrån och också seglat in i bleket. Troligen fanns det ändå fler båtar bakom horisonten, och vi hade seglat ikapp och

Efter att utmattad ha stupat i sin koj är Frank (Renner) åter beredd att slita fram Malinda mot toppen – men först en macka, man vet aldrig när det blir mat nästa gång.

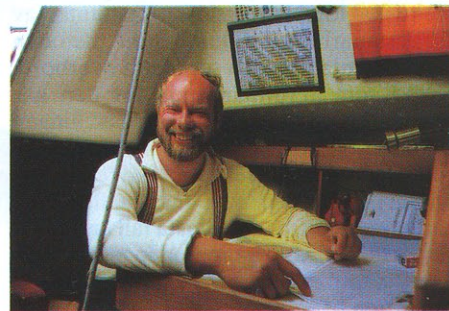
ifrån varenda en. Utom kanske de två som låg efter oss redan vid starten ute vid Alma, men denna syn var vår belöning.

Hade inte vi kämpat väl och följt den olympiska devisen, ja då vet jag inte vad man ska göra för att vara orden värdiga. Vi hade inte nått någon topplacering, men vi var bra nära ett tag. Vi tyckte att vi gjort ett bra race och därtill hade vi seglat ifrån toppbåten som jag köpte det begagnade

seglet av. Men å andra sidan, om vi haft nya segel så hade vi aldrig chansat så vilt som vi nu hade gjort och fått en så bra utdelning på det strategiskt planerade vindvridet. Men vi hade kanske ändå drabbats av klantigheten och otursvridet ute på vänsterkanten före Hoburgen och då hade det nog känts ännu värre.

Kontentan av detta är att slår man ur underläge så chansar man vildare och kämpar envisare, för man har inget att förlora, samtidigt som det i längden ger en högre utdelning resultatmässigt. Men också kunskapsmässigt, för en besättning som kämpar väl utgör i längden en garanti för ett bra resultat, och bra resultat är i sin tur en garanti för en positiv utveckling av besättningens kunskaper.

Således, grabbarna hade rätt. Att kämpa väl är både roligare och viktigare än att vinna.

Ronald Rübssamen, bosatt i Sollentuna utanför Stockholm, har kapp- och familjeseglat Malinda sedan -70-talet. Det är erfarenheterna från de här seglaråren som legat till bakgrund för hans artikelserie 'Genvägar till bättre segling' som publicerats i Segling under vintern och våren.

ka skäl kräver man inte heller att nödstyrningsmetoden demonstreras. Dessutom tycker man att bågfil är ett lämpligt verktyg att kapa den stående riggen med i händelse av masthaveri, och kravet på färgmarkeringar, stång och flagga är undantaget.

Därmed blev det inte så mycket kvar av mina fem markeringar i marginalen.

En annan 'detalj' som behövs är ett aktuellt mätbrev. Ett IOR-brev från -85 fanns med vid köpet, och lyckligtvis var min båttyp skrovmått för IMS, varför det bara behövdes några kompletterande mått för att få ett IMS mätbrev. IMS lär ju vara den mest rättvisa respitregeln hittills, och det ställs flera krav på en riktig inredning för

att undvika strippade båtar. Så nu blev det till att studera och räkna igen. Syftet är ju hur välvilligt som helst, och tanken är också att standardbåtar ska klara kraven utan egentliga problem. Så inte heller här stötte vi på patrull med vår inventiösa familjebåt.

För att komma väl förberedda till Gotland Runt var det absolut nödvändigt med träningsseglingar, och jag satte upp en lista som inkluderade Lidingö Runt, Kryssarklubbens 48-timmars, Ornö Runt och Sandhamn Open. Med detta program i handen tillfrågades kompisar som tidigare seglat 24-timmars, och det var inga problem att få ihop en besättning. Tvärtom, alla var enormt entusiastiska inför chansen att få vara med och uppleva vad som för många är en drömsegling. Vi blir sex man ombord, och redan i mitten av mars träffades vi, såg på en video från Gotland Runt 1986 (där för övrigt en Norlin 34 totalvann!) och snackade ihop oss inför sommarens stora äventyr, 1992 års Pripps Blå Gotland Runt!

Ja, därmed var väl allt i det närmaste klart. Ett digert förarbete är gjort, och nu återstår 'bara' att segla. Hur det går med den saken för oss nykomlingar återkommer jag till i nästa nummer av Segling.

Gänget där alla ska segla Gotland Runt för första gången i sommar heter Eric Eklund, Otto Dillman, Anders Olsson, Bjarne Sundberg och Gunnar Ljung. Skepparen Rolf Karlsson längst bak på bilden.